

GS brief aan Provinciale Staten

Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl/contact

Datum
29 september 2026

Ons kenmerk

PZH-2026-896347353
DOS-2026-0003896

Bijlagen

Aan Provinciale Staten

Onderwerp:

motie 2133 - een plek om af te koelen

Geachte Statenleden,

In uw motie 2133 verzoeken PS aan GS:

1. Op korte termijn een uitwerking te maken van de veiligheidsaspecten van zwemmen op meerdere locaties langs provinciale vaarwegen, waaronder in ieder geval de Vliet, in samenwerking met de betrokken gemeenten, hoogheemraadschappen en de beroeps- en recreatievaart;
2. Op basis van deze uitwerking veilig zwemmen op de meest kansrijke locaties mogelijk te maken;
3. Te bezien of en hoe de subsidieregeling Beweegvriendelijke leefomgeving, of een vergelijkbaar instrument, toegankelijk gemaakt kan worden voor dit soort breed toegankelijke zwemlocaties;
4. De uitwerking en de vervolgstappen uiterlijk voor het zwemseizoen 2027 aan Provinciale Staten voor te leggen.

Inventarisatie

Naar aanleiding van uw motie gaan wij de komende maanden samen met gemeenten een inventarisatie maken van locaties langs vaarwegen die mogelijk in aanmerking komen als zwemlocatie. Vervolgens is te beoordelen of en hoe deze locaties geschikt te maken zijn als officiële zwemlocatie. Bij de inventarisatie kijken we niet alleen naar provinciale vaarwegen, maar ook naar aanliggende gemeentelijke wateren zoals oude stadshavens. De focus ligt op de Delftse Schie en de Vliet. Hier is waarschijnlijk de grootste behoefte aan zwemwater en is de overlast van zwemmers ook het grootst. De inventarisatie en de beoordeling van de locaties worden hieronder verder toegelicht.

Kansen en beperkingen

In een provinciale vaarweg is soms meer breedte aanwezig dan strikt noodzakelijk is voor de scheepvaart. Deze “vrije ruimte” wordt meegenomen in de inventarisatie en is bijvoorbeeld te vinden bij de molen De Salamander in Leidschendam en in Leiden ter hoogte van Roomburgereiland en Cronesteyn. Deze vrije ruimte is alleen te benutten als het mogelijk is om een robuuste fysieke scheiding te realiseren tussen de vaarstrook en een zwemzone. Daarnaast komen enkele gemeentelijke wateren in aanmerking voor de inventarisatie, bijvoorbeeld Tweemolentjes kade Delft, Watertorengracht Delft, Haven van Rijswijk en Binckhorst oude Asfaltcentrale. En het deel van de Delftse Schie dat door de bochtafsnijding in Overschie niet meer als scheepvaartroute wordt gebruikt.

Op grond van artikel 8.08 van het Binnenvaartpolitiereglement (BPR) is het verboden te zwemmen in gedeelten van een vaarweg die bestemd zijn voor de doorgaande scheepvaart (de vaarstrook) en in de nabijheid van een brug, sluis of stuw. Dit verbod is ingesteld ter bescherming van de veiligheid van zowel zwemmers als de scheepvaart. In een vaarstrook hebben schepen voor een veilige en vlotte afwikkeling van het verkeer voldoende manoeuvreerruimte nodig. Zwemmers zijn voor schippers moeilijk waarneembaar, terwijl met name grotere schepen vanwege hun afmetingen, snelheid en remweg niet snel kunnen uitwijken of stoppen. Daarnaast kunnen golfslag, schroefwerking en zuiging van passerende schepen gevaar opleveren voor personen in het water. Daarom zijn vaarstroken vrijgehouden van activiteiten die het scheepvaartverkeer kunnen hinderen of onveilige situaties kunnen veroorzaken.

Het verbod in artikel 8.08 BPR is van belang voor de veiligheid op de vaarweg. Dit artikel geeft overigens wel de mogelijkheid om door middel van een ontheffing of vrijstelling zwemmen in de vaarstrook onder bepaalde voorwaarden toe te staan. Deze ontheffing of vrijstelling wordt in de praktijk echter alleen toegepast in combinatie met een stremming voor de scheepvaart ten behoeve van een evenement zoals bijvoorbeeld een zwemwedstrijd of triatlon. Dan wordt een deel van de vaarweg fysiek afgesloten en is er vanuit de provincie en/of de politie toezicht op de naleving van de stremming.

Een openstelling op bijvoorbeeld warme dagen is juridisch niet per definitie uitgesloten, maar zal in de praktijk gepaard moeten gaan met een volledige scheepvaartstremming voor alle scheepvaart. De gevolgen van een dergelijke stremming zijn groot. Zowel voor de beroepsvaart (o. a. binnenvaartschepen en rondvaartboten) als voor de recreatievaart (jachten, motorsloepen en roeiers). Vooral omdat alternatieve vaarroutes in de praktijk niet beschikbaar zijn. Gezien de economische en recreatieve belangen die zijn gemoeid met het beschikbaar houden van de vaarwegen voor het scheepvaartverkeer ligt een afsluiting ten behoeve van het zwemmen niet voor de hand. Ook niet voor bepaalde uren of bij een bepaalde temperatuur. Een stremming van een vaarweg ten behoeve van het zwemmen legt ook een groot beslag op de (beperkte) handhavingscapaciteit die bij de provincie beschikbaar ten behoeve van de veiligheid op de vaarwegen. Dat maakt het benutten van de vaarstrook voor zwemmers niet haalbaar in dit onderzoek.

Toetsing geïnventariseerde locaties

De geïnventariseerde locaties worden vervolgens getoetst zoals dat bij iedere potentiële locatie gebeurt, om te waarborgen dat een nieuwe zwemlocatie veilig is om te zwemmen. Voor deze toets wordt het protocol 'aanwijzen en afvoeren zwemlocaties' gebruikt, waarmee aanwijzing conform nationale en Europese regels verloopt. Het protocol toetst locaties op het potentieel aantal zwemmers, conflicterende functies, veiligheid, hygiëne en waterkwaliteit. Deze punten worden hieronder toegelicht.

1. Toetsing op het potentieel aantal zwemmers is relevant vanwege doelmatigheid en gelet op de definitie van een zwemlocatie in de Europese zwemwaterrichtlijn. Volgens de Europese zwemwaterrichtlijn is sprake van een zwemlocatie als er – naar oordeel van het bevoegd gezag – door een groot aantal mensen wordt gezwommen.
2. Als functies conflicteren worden maatregelen om het conflict op te heffen geïnventariseerd en gewogen. In het licht van uw motie is het voorstelbaar dat een zwemlocatie conflicteert met de functie vaarweg. Dan wordt bekeken hoe het conflict kan worden opgelost, bijvoorbeeld door de zwemlocatie fysiek te scheiden van de vaarstrook. Ook moet gevaar door golfslag, schroefwerking en zuiging van passerende schepen worden voorkomen. Andere veiligheidsaspecten waarop wordt getoetst zijn de stroomsnelheid van het water, de diepte, de gesteldheid van de onderwaterbodem, oever of beschoeiing. Controle op hygiëne heeft te maken met het beheer van de locatie: zijn er voorzieningen zoals prullenbakken en worden deze ook onderhouden. Uit deze beoordeling kunnen voorstellen volgen voor maatregelen om de veiligheid te verbeteren. Voor inrichtingsmaatregelen is de subsidieregeling Kwaliteitsimpuls recreatie Zuid-Holland te benutten.
3. Wat betreft de waterkwaliteit moeten zwemlocaties minimaal voldoen aan de omgevingswaarden die hiervoor zijn opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Om een goede beoordeling te kunnen maken zijn analyseresultaten van minimaal één badseizoen nodig, plus een onderzoek naar mogelijke bronnen van verontreiniging. Ook deze stap kan aanleiding zijn om maatregelen te inventariseren en te wegen. Voor waterkwaliteitsmaatregelen is de subsidieregeling Groen te benutten.
4. Als het protocol doorlopen is wordt in overleg met de waterbeheerder en de locatiebeheerder (meestal de betreffende gemeente) een voorstel gedaan voor aanwijzing van een locatie. Gedeputeerde Staten stellen jaarlijks voor aanvang van het zwemseizoen de lijst met officiële zwemlocaties in oppervlaktewater vast. Bij de vaststelling van de zwemlocaties voor het seizoen 2027 zullen wij u informeren over de locaties die geïnventariseerd zijn als potentiële zwemlocatie en de stand van zaken van de boordeling van deze locaties.

Tot slot

In lijn met uw motie is in de Rijnhaven in Rotterdam - op initiatief van de gemeente - een zwem-locatie in ontwikkeling. Deze locatie is nog niet als officiële zwemlocatie aangewezen omdat onvoldoende duidelijk is of een passende waterkwaliteit te realiseren is. Na dit zwemseizoen worden de monitoringsresultaten van deze locatie opnieuw beoordeeld. Wij hopen u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben en dat u de motie hiermee als afgedaan beschouwt.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

mr. A.W. Kolff